

Statsrevisorernes Sekretariat
Folketinget
Christiansborg
1240 København K

ministersvar@ft.dk

Beskæftigelsesministeren

Ved Stranden 8
1061 København K

T +45 72 20 50 00

E bm@bm.dk

www.bm.dk

CVR 10172748

Beskæftigelsesministerens redegørelse vedr. Beretning om jobcentrenes effektivitet (nr. 5/2018)

Statsrevisorerne har den 14. november 2018 afgivet bemærkninger til Rigsrevisionens beretning om jobcentrenes effektivitet og har i brev af 22. november 2018 bedt om en redegørelse for de foranstaltninger og overvejelser, som beretningen har givet anledning til.

22. januar 2019

Jeg noterer mig indledningsvis med tilfredshed, at Rigsrevisionen vurderer, at Beskæftigelsesministeriet generelt i tilstrækkelig grad overvåger, analyserer og følger op på beskæftigelsesindsatsen i jobcentrene.

J.nr. 2017 - 6107

Samtidig hæfter jeg mig ved og kvitterer for, at Rigsrevisionen finder det positivt, at Beskæftigelsesministeriet stiller blandt andet data om jobcentrenes indsatser og resultater til rådighed for kommunerne, så et jobcenter kan sammenligne sine resultater med andre jobcentre.

Rigsrevisionen konkluderer desuden, at ministeriet i sine analyser og opfølgning ikke tager højde for forskelle i jobcentrenes effektivitet, idet udgifterne til beskæftigelsesindsatsen ikke inddrages. Hertil kommer at det ikke er de samme jobcentre, der får de bedste resultater, når analysen laves med og uden udgifter.

Statsrevisorerne gør på den baggrund opmærksom på, at Rigsrevisionens undersøgelse af jobcentrenes effektivitet tilvejebringer ny viden om, at jobcentrenes kan få flere ledige i beskæftigelse – uden at øge de statslige og kommunale udgifter.

Rigsrevisionen vurderer i den forbindelse, at jobcentrene kan reducere antallet af ledige på overførselsindkomst med cirka 18.000 fuldtidspersoner, hvis de mindre effektive jobcentre løfter sig op på niveau med de jobcentre, som leverer de bedste resultater. Alternativt har Rigsrevisionen teknisk beregnet, at udgifterne til beskæftigelsesindsatsen kan nedbringes med 1,45 mia. kr., samtidig med at jobcentrene får det samme antal ledige i job eller uddannelse.

For at realisere effektiviseringspotentialet finder Statsrevisorerne det hensigtsmæssigt, at Beskæftigelsesministeriet skaber grundlag for, at de mindst effektive jobcentre kan lære af de jobcentre, der opnår de bedste og varige resultater med de samme udgifter.

Jeg må indledningsvis bemærke, at undersøgelsens analysemetode giver nogle uforholdsmæssige og urealistiske forbedringspotentialer. Det forbedringspotentiale som Rigsrevisionens analyse finder frem til, forudsætter, at alle jobcentre som har et potentiale for at forbedre deres indsats, præsterer på niveau med de jobcentre, som leverer de bedste resultater. Beskæftigelsesministeriets benchmarkinganalyse ser på forbedringspotentialet, såfremt kommunerne præsterer som forventet.

Herudover kan Rigsrevisionens analysemodel føre til en uhensigtsmæssig økonomisk prioritering i kommunerne. Det skyldes, at der ikke tages højde for udgifterne til offentlig forsørgelse. Besparelser i den aktive beskæftigelsesindsats kan derfor komme til at fremstå mere attraktive, end hvad de burde, da man ikke tager højde for de økonomiske besparelser ved færre ledige.

Som Rigsrevisionen også bemærker i beretningen, ligger ansvaret for de udgiftsmæssige prioriteringer af beskæftigelsesindsatsen hos kommunerne. Det er således kommunalbestyrelsen, som tilrettelægger og prioriterer ressourcerne, og det er derfor kommunerne, der har ansvaret for at tilrettelægge en effektiv beskæftigelsesindsats.

Jeg er helt enig i, at det er vigtigt, at kommunerne får mest muligt ud af de afsatte ressourcer på beskæftigelsesområdet. Det er i den forbindelse også vigtigt, at jobcentre løbende optimerer deres drift.

Derfor er jeg særdeles optaget af at sikre en effektiv beskæftigelsesindsats gennem blandt andet rammerne for indsatsen og ved at etablere viden, så kommunerne har de bedste informationer til rådighed for at fremme effektivitet i beskæftigelsesindsatsen.

I Beskæftigelsesministeriet har vi allerede igangsat eller gennemført en række reform- og benchmarkinginitiativer, der understøtter en effektiv beskæftigelsesindsats, hvilket også fremgår nedenfor.

Jeg vil i det følgende redegøre nærmere for de foranstaltninger og overvejelser, som beretningens indhold og konklusioner samt Statsrevisorernes bemærkninger har givet mig anledning til.

Inddragelse af udgifter til analyse- og opfølgningsformål

Rigsrevisionen finder det hensigtsmæssigt, at Beskæftigelsesministeriet fremadrettet har fokus på at inddrage udgifter i den løbende opfølgning på beskæftigelsesområdet.

Beskæftigelsesministeriet har allerede en indsats herfor, som vi vil udbygge yderligere med henblik på at adressere Rigsrevisionens og Statsrevisorernes anbefalinger.

Ministeriet følger i dag allerede op på udgifter til beskæftigelsesindsatsen, hvor kommunerne afholder udgifter, som staten refunderer. Beskæftigelsesministeriet indsamler således oplysninger om refusionsberettigende udgifter, som indgår i ministeriets kvartalsvise udgiftsopfølgninger.

Derudover indsamler ministeriet også de oplysninger om de samlede kommunale udgifter til den aktive indsats til brug for beregning af særligt budgetgaranti/beskæftigelsestilskuddet til kommunerne mv.

Beskæftigelsesministeriet vil fremadrettet i relevante analyser inddrage udgiftsoplysninger i analyser af kommuners beskæftigelsesindsats med inddragelse af de data, der er adgang til.

Økonomi- og Indenrigsministeriet (ØIM) offentliggør løbende kommunale nøgletal om kommunernes udgifter indenfor bl.a. kultur, undervisning og ældreområdet. Det er min intention at udnytte disse nøgletal bedre. I løbet af foråret vil jeg derfor undersøge mulighederne for at oprette nye opgørelser af nøgletal om kommunernes udgifter til beskæftigelsesindsatsen på baggrund af den eksisterende registreringsramme.

Initiativerne skal styrke Beskæftigelsesministeriets indsigt i data og viden om kommunernes beskæftigelsesudgifter, idet opgørelserne vil skabe et bedre grundlag for nærmere at undersøge jobcentrenes udgifter.

Understøttelse af en effektiv kommunal beskæftigelsesindsats

Rigsrevisionens undersøgelse peger på, at jobcentrene har et væsentligt potentiale for at få flere ledige i job og uden uddannelse, uden at det kræver flere statslige eller kommunale udgifter.

Som nævnt ovenfor er der i Beskæftigelsesministeriet allerede igangsat eller gennemført en lang række initiativer, som understøtter en effektiv beskæftigelsesindsats i kommunerne.

Jeg bemærker i den forbindelse, at regeringen i august 2018 har indgået en bred politisk aftale om at gennemføre en gennemgribende forenkling af den aktive beskæftigelsesindsats. Med færre proceskrav er det forventningen, at kommunerne aflastes for administrative opgaver svarende til omkring 0,5 milliarder kroner, jf. aftaleforudsætningerne bag aftalen om en forenklet beskæftigelsesindsats.

Med aftalen får udvalgte A-kasser forsøgsvis ansvaret for en stor andel af dagpengemodtagere i opsigelsesperioden og de første 3 måneder af ledighedsforløbet. A-kasserne skal dokumentere deres aktiviteter og forsøget skal evalueres ved sin afslutning. Derved kan kommunernes indsats sammenholdes med A-kassernes resultater og på den måde øge gennemsigtigheden i forhold til kommunernes effektivitet. Et nyt initiativ i aftalen er desuden, at vi skærper opfølgningen på kommunernes indsats, så der i højere grad skrives ind for de kommuner, der ikke lever op til deres ansvar i beskæftigelsesindsatsen og den frihed, de får med regelforenklingen.

Derudover tilskynder refusionsreformen fra 2015 kommunerne til at arbejde målrettet med at få de ledige hurtigst muligt i job. Ligeledes er der som led i udmøntningen af aftalen om erhvervs- og iværksætterinitiativer sket en væsentlig forenkling den økonomiske styring af beskæftigelsesindsatsen.

På den baggrund har Beskæftigelsesministeriet allerede iværksat en række initiativer, der skal sikre en effektiv kommunal beskæftigelsesindsats. Initiativernes vil således styrke en effektiv beskæftigelsesindsats i kommunerne i takt med at reforminitiativerne udmøntes som forudsat.

Benchmarking af kommunernes beskæftigelsesindsats

Rigsrevisionen vurderer, at Beskæftigelsesministeriet med fordel kan arbejde videre med resultaterne af jobcenterberetningen, særligt i forhold til at afdække årsagerne til forskellene mellem jobcentrene og for at lære af de jobcentre, der opnår bedre resultater med de samme udgifter.

Jeg er enig i, at det er væsentligt at styrke grundlaget for, at jobcentrene kan lære af hinanden til gavn for den samlede beskæftigelsesindsats, og blandt andet derfor har Beskæftigelsesministeriet i november 2018 offentliggjort en omfattende benchmarkingmodel, hvor vi sammenligner kommunernes resultater på tværs af deres forskellige rammevilkår. Det skaber større gennemsigtighed og indsigt i, hvilke kommuner der gør det godt, og hvilke der gør det mindre godt, og som derfor kan have gavn af at lære af andre kommuner.

Listen vil blive opdateret halvårligt med henblik på at kommunerne løbende kan sammenligne sig på baggrund af nyeste tal.

Jeg vil på den baggrund fortsætte arbejdet med at understøtte og benchmark kommunernes beskæftigelsesindsats.

Sammenfattende bemærkninger

Afslutningsvis vil jeg bemærke, at det er vigtigt, at kommunerne inddrages i drøftelser om, hvordan der skal ske opfølgning på analyseresultater om jobcentrenes beskæftigelsesindsats.

Det gælder i forhold til Beskæftigelsesministeriets benchmarking, Rigsrevisionens analyse af jobcentrenes effektivitet og andre udgiftsoplysninger om jobcentrenes ressourceforbrug.

Jeg vil derfor lægge op til, at det i forbindelse med aftalen om kommunernes økonomi for 2020 drøftes, hvordan Beskæftigelsesministeriet bedst muligt kan samarbejde med kommunerne om blandt andet at følge op på de ovenfor skitserede initiativer og Rigsrevisionens analyse af jobcentrenes effektivitet.

Med inddragelse af KL vil Beskæftigelsesministeriet således arbejde for at igangsætte fælles analyser med henblik på at styrke jobcentrenes beskæftigelsesindsats.

Samlet er det min vurdering, at videreførelsen af Beskæftigelsesministeriets omfattende arbejde med at overvåge, analysere og følge op på beskæftigelsesindsatsen, suppleret af de ovenfor skitserede initiativer, vil bidrage til en virksom og effektiv indsats i landets jobcentre.

Samtidig vil ministeriet fortsat have fokus på at udarbejde analyser og udforme tiltag, der kan forbedre effektiviteten af beskæftigelsesindsatsen i landets jobcentre.

Afslutningsvis skal jeg bemærke, at ministeriet har sendt en kopi af ovenstående til Rigsrevisionen på rr@rigsrevisionen.dk.

Venlig hilsen

A handwritten signature in blue ink, reading 'Troels Lund Poulsen', enclosed in a light blue rectangular box.

Troels Lund Poulsen